

Oplossingen?

Na de zachtste herfst in drie eeuwen en het warmste kalenderjaar (2006) bleek de winter van 2006/2007 ook een record op te leveren: de zachtste ooit. En vervolgens brak 2007 dat record weer.

Dat is absoluut geen bewijs dat er iets mis is met het milieu (en dat bedoel ik niet cynisch). Maar het geeft toch te denken. Het is, hoe dan ook, hoog tijd dat we fors gaan ingrijpen in de wijze waarop we dreigen ons milieu definitief te beschadigen.

Initiatieven zijn er volop. Eén daarvan is een overheidsproject waarbij bedrijven worden uitgenodigd om concrete projecten te ontwikkelen voor de ondergrondse opslag van CO₂. OCAP heeft samen met de NAM en Shell een project ontwikkeld om CO₂ van Shell Pernis ('s winters) op te slaan in twee nagenoeg lege aardgasvelden onder Barendrecht. Er staat al een klein stukje over in deze nieuwsbrief. Levert dat project u als tuinder enig voordeel op? Ja, ik denk het wel. Op termijn in ieder geval.

Het is duidelijk dat we van ons wereldwijde CO₂-probleem af moeten. Dat lukt uiteindelijk niet door CO₂ onder de grond op te slaan. Het is een tijdelijke oplossing, op weg naar een duurzame energiehuishouding.

Duurzaam, zoals het feit dat de glastuinbouw inmiddels structureel ruim 170 kiloton CO₂ minder uitstoot. En zo zullen we nog veel en veel meer oplossingen moeten vinden. Met z'n allen. In Nederland, waar we volgens mij best voorop kunnen én mogen lopen, en in de rest van de wereld, waar nog minstens evenveel te doen is. En terwijl we naarstig naar die oplossingen zoeken, is opslag in lege aardgasvelden een prima tijdelijke maatregel. Hieraan werkt OCAP graag mee. Niet alleen omdat we milieubewust zijn, ook omdat we er commerciële mogelijkheden in zien. En omdat het project zou betekenen dat we – door een aantal technische maatregelen – iets meer CO₂ voor de tuinders beschikbaar stellen. En dat betekent dan weer een heel klein beetje minder aardgasverbruik en dus een heel klein beetje minder CO₂- uitstoot.

Maar daar gaat het nu niet om; waar het om gaat is dat we verder kijken dan die aardgasvelden diep zijn en zorgen voor structurele oplossingen.

Met vriendelijke groet,

Hendrik de Wit

Inhoud

**Groei telt voor
Boonekamp Roses**

**Uitbreidingen gaan
in principe door**

**Tips van teeltadviseur
Dirk Jan Binnendijk**

**OCAP betrokken
bij demonstratie-
project CO₂-opslag
Barendrecht**

**OCAP tijdens Tuinbouw
Relatiedagen 2008**



Groei telt voor Boonekamp Roses

In 2003 maakte tuindersbedrijf Boonekamp de overstap van tomaten naar rozen. Een teelt die Marcel Boonekamp en zijn broer enorm aansprak. "We zijn nu, na vijf jaar, nog altijd blij dat we deze keuze hebben gemaakt."

Al een aantal jaren is Boonekamp werkzaam in het bedrijf van zijn vader. Op den duur zullen hij en zijn broer het bedrijf gaan overnemen, vandaar dat ze nu bezig zijn met de voorbereiding daarop. Boonekamp: "We volgen trainingen, maar in de praktijk werken we nu al zo intensief samen dat we vanzelf merken wat de beste manier van werken is. Natuurlijk hebben we meningsverschillen, maar over het algemeen komen we daar prima uit."

ONDERSCHEID

De overgang naar rozen is soepel gegaan. Er zijn bepaalde aanpassingen gedaan in de kas, maar dat was te overzien. Een belangrijk voordeel van de overstap is het onderscheidend vermogen van rozen. "Met een goede roos kun je je meer onderscheiden dan met tomaten", vertelt Boonekamp. "Met onze unieke Grand Prix-rozen bouwen we echt een naam op."

VIJF HECTARE EXTRA

De ambities bij Boonekamp zijn groot. Er zit een nieuwbouwplan in de planning in Bleiswijk. Boonekamp: "Met de nieuwe locatie krijgen we er vier hectare bij tegen heel gunstige voorwaarden. Het is een mooie kans voor ons en je wilt toch verder. In april start de bouw en we hebben er veel zin in." De nieuwe kas krijgt het Groen Label Kas-certificaat. Het wordt een kas met een laag energiegebruik en een lage milieudruk, die voldoet aan strenge milieueisen. En er kan worden meegedaan aan de regeling Groenprojecten.

OVERSTAP

Toen OCAP startte was men bij Boonekamp niet direct overtuigd van de meerwaarde. "We hadden al CO₂ via de WKK. Maar later beseften we dat er niet altijd CO₂ was als we het nodig hadden. We besloten daarom toch over te stappen op OCAP. Het bleek dat we er meer gebruik van maakten dan verwacht. Een roos is erg CO₂-beminrend, zoals we dat noemen: een hogere dosis CO₂ leidt tot een hogere productie."

UITGEBREID GEÏNFORMEERD

Zeker in de wintermaanden wordt door Boonekamp veel CO₂ van OCAP ingezet. En het bevalt erg goed: "We zijn heel tevreden over OCAP. Het enige minpuntje is het onderhoud bij Shell. Het zou fijn zijn als we in de toekomst nog meer leveringszekerheid hebben."

Boonekamp is erg te spreken over de samenwerking met OCAP: "De service is heel goed en we worden als tuinders uitgebreid geïnformeerd. In geval van storingen is het fijn om te weten waar je aan toe bent."

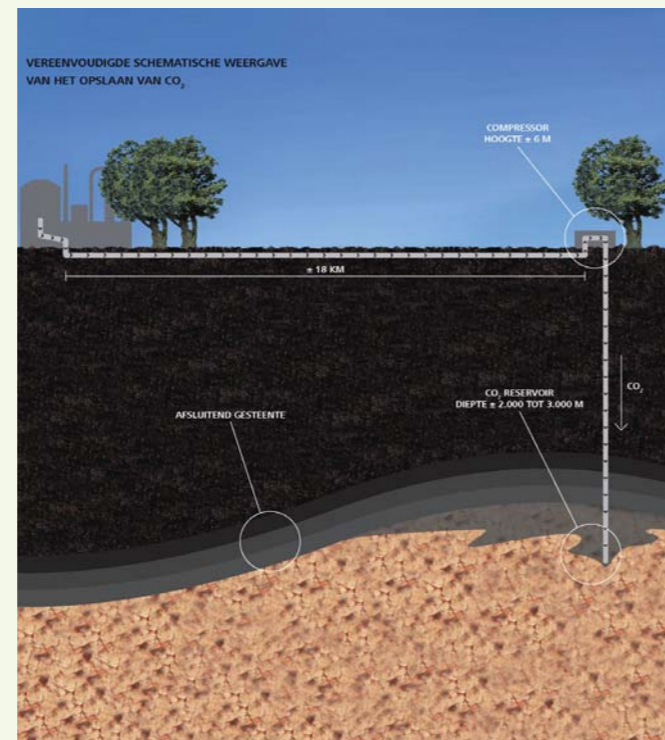


"De service van OCAP is heel goed en we worden als tuinders uitgebreid geïnformeerd", vertelt Marcel Boonekamp.

OCAP betrokken bij demonstratieproject CO₂-opslag Barendrecht

De CO₂-problematiek blijft onze samenleving bezighouden. Een afdoende oplossing voor dit broeikasgas is er nog niet, maar steeds meer (tijdelijke) oplossingen bieden zich aan. Ondergrondse opslag van CO₂ is er een van. Shell Pernis, de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) en OCAP werken aan een gezamenlijk demonstratieproject waarin de CO₂ van Shell Pernis ondergronds in (bijna) lege gasvelden wordt opgeslagen. Er is inmiddels een startnotitie gemaakt die sinds 28 januari ter inzage ligt voor het publiek.

Als u meer wilt weten over het project, kijk dan op www.co2opslagbarendrecht.nl.



Tips van teeltadviseur Dirk Jan Binnendijk

DE ROL VAN HUIDMONDJES

Huidmondjes zijn erg belangrijk omdat de gehele CO₂-opname via de huidmondjes verloopt. Bovendien vindt verreweg de meeste verdamping via de huidmondjes plaats.

Sommige kwekers denken dat doseren boven de buitenwaarde geen zin heeft. Een hogere CO₂-waarde zou de huidmondjes dicht sturen. Maar dat is een misverstand. In dit artikel de feiten op een rijtje.

GEZONDE SPANNING

De meeste huidmondjes zitten aan de onderkant van het blad. Ze worden geopend en gesloten door twee sluitcellen. Als de sluitcellen een gezonde spanning (turgor) hebben, staan de huidmondjes open. Neemt de spanning af door watergebrek, dan gaan de huidmondjes dicht. 's Nachts zijn de huidmondjes altijd gesloten. De CO₂-concentratie heeft een beperkte invloed op het sluiten van de huidmondjes. Boven een buitenwaarde van 320 ppm (parts per million) sluiten de huidmondjes met 3% per 100 ppm. Hierdoor ontstaat een afname van de verdamping tot maximaal 10%. Daardoor zal de planttemperatuur iets stijgen; met maximaal 1°C.

INVLOED OP DE GROEI

CO₂ is van grote invloed op de groei. Eén gram opgenomen CO₂ geeft acht gram plantgewicht. Van de gedoseerde CO₂ wordt echter maar 10–50% ingebouwd in de plant. Uit onderzoek is gebleken dat een vol gewas maximaal 50 kg CO₂ per uur kan opnemen. Uitgaande van een efficiëntie van 50% is het berekende advies 100 kg CO₂ per uur.

Uitbreidingen gaan in principe door

Al eerder berichtten we dat de leveringsgebieden van OCAP in de gemeenten Bleiswijk en Westland worden uitgebreid.

Het wachten is alleen nog op de subsidiëring. OCAP zou namelijk gebruikmaken van de MIA (Milieu-InvesteringsAftrek) om de investering economisch haalbaar te maken. Maar de regering bleek deze regeling zodanig te hebben aangepast dat OCAP hiervan geen gebruik meer kan maken. "Nu proberen we subsidie te verkrijgen via de EIA (Energie-InvesteringsAftrek). We hopen hier binnen enkele weken duidelijkheid over te hebben, zodat we voor de start van het doseerseizoen in 2009 CO₂ beschikbaar hebben", aldus Hendrik de Wit.



INVLOED VAN DE INSTRALING

Het percentage CO₂ dat wordt ingebouwd hangt onder andere af van de instraling. Tot 200 W/m² is de efficiëntie laag, daarboven wordt het beter en tussen 500 en 700 W/m² is deze optimaal. Boven de 700 W/m² neemt de verdamping flink toe en zullen de huidmondjes gaan knijpen door vochtgebrek. Hierdoor wordt minder CO₂ opgenomen. Doseren is dus wel degelijk zinvol, óók bij lage lichtintensiteiten. Omdat er doorgaans voldoende warmtevraag is, is de CO₂ 'gratis'. En zelfs al wordt er maar een laag percentage ingebouwd in de plant, dan nóg is er sprake van groeiverbetering. Dit geldt ook voor het doseren van zuivere CO₂ van bijvoorbeeld OCAP.

DOSERING

In het verleden is onderzoek gedaan naar de gewenste CO₂-gehalten in de kas bij chrysanten. Daarbij is bepaald dat in de winter een dosering tot 700 ppm zinvol is. Bij instraling boven de 200 à 300 W/m² mag per 100 W/m² 100 ppm extra gedoseerd worden, tot een maximum van 1200 ppm. Hoger doseren is niet schadelijk, maar de meerwaarde is gering. Bij heel grote hoeveelheden CO₂ gaat het knijpen van de huidmondjes uiteraard wél een rol spelen. Dit zal tot groeiremming leiden.

OCAP tijdens Tuinbouw Relatiedagen 2008

Op 12, 13 en 14 februari was de Evenementenhal in Rijswijk voor de vijfde keer het professionele platform voor de gehele Nederlandse tuinbouwsector. Drie dagen waren de Tuinbouw Relatiedagen hét trefpunt waar ondernemers en relaties in de tuinbouwsector elkaar ontmoeten. Ook dit jaar ontbrak OCAP niet tijdens deze beurs. Op de OCAP-stand konden bezoekers terecht voor informatie over een aansluiting op OCAP-CO₂ en voor informatie over hoe optimaal te profiteren van OCAP-CO₂.

De Tuinbouw Relatiedagen werden dit jaar voor het laatst gehouden in de Evenementenhallen in Rijswijk. Vanaf volgend jaar verhuist de beurs naar een evenementenhal in Gorinchem. De reden van de verhuizing is de moeilijke bereikbaarheid van de beurs en het feit dat Van der Most de evenementenhal in Gorinchem in eigen beheer heeft. Dit jaar bezochten ruim 20.000 bezoekers de Tuinbouw Relatiedagen.



Colofon

Deze nieuwsbrief is een uitgave van OCAP

ocap co₂ v.o.f.

Havenstraat 1

Postbus 78

3100 AB Schiedam

T 010 246 12 80

F 010 246 12 86

www.ocap.nl

info@ocap.nl

Tekst en redactie P&B Communicatie, Beesd

Fotografie Carel Kramer Fotografie

Ontwerp Opera ontwerpers, Breda

Druk Drukkerij de Eendracht, Schiedam